

EUROPA, GELDSCHIETER VAN NATUURVERWOESTING

Leeswijzer bij het rapport: 'Bankrolling ecosystem destruction - The EU must stop the cash flow to businesses destroying nature'

GREENPEACE

**Leeswijzer bij het rapport:
'Bankrolling ecosystem destruction -
The EU must stop the cash flow to
businesses destroying nature'**

EUROPA, GELDSCHIETER VAN NATUUR- VERWOESTING

De financiële sector van de EU heeft sinds het klimaatakkoord van Parijs meer dan een vijfde van het totale krediet verstrekt aan multinationals met een groot risico op natuurverwoesting. Denk aan vleesbedrijven, sojaproducten en handelaren in deze landbouwgrondstoffen. De drie grote Nederlandse banken Rabobank, ING en ABN AMRO staan in de top 10 van Europese financiële instellingen die zulke kredieten verstrekken. Dat blijkt uit een nieuw rapport van groene NGO's, waaronder Greenpeace, naar de duizelingwekkende geldstromen die tussen 2016 en 2023 vanuit Europa zijn gepompt in deze risicosectoren.

De wereld bevindt zich midden in een klimaat- en natuurcrisis, en de gevolgen ervan zijn iedere dag voelbaar. Bossen en andere natuurlijke ecosystemen zijn cruciaal om de opwarming van de aarde te beperken en het uitsterven van dieren en plantsoorten een halt toe te roepen.

De EU draagt bij aan de wereldwijde vernietiging van bossen en andere ecosystemen. Enerzijds door de consumptie van producten die afkomstig zijn van ontgonnen en verwoest land. Anderzijds door de financiering van bedrijven die hiervan

profiteren. Het gaat vooral om producten zoals soja voor veevoer en palmolie, gevolgd door rundvlees, bosbouwproducten en cacao. Uit dit rapport blijkt dat de EU een zeer belangrijke geldschieter is van deze risicovolle sectoren.

Bevindingen uit het nieuwe rapport

De analyse in dit rapport is gebaseerd op een financiële dataset die is samengesteld door het onderzoeksinstituut [Profundo](#). Deze dataset (periode 2016 tot 2023) omvat de geldstromen van mondiale financiële instellingen aan 135 grootste bedrijven actief in die risicosectoren, zoals de hout- en pulpindustrie, palmolie- en soja voor veevoerindustrie, en de sectoren die grote hoeveelheden van dergelijke grondstoffen gebruiken, zoals veevoerbedrijven en voedselproducenten.

Uit het rapport blijkt het volgende:

- Sinds het klimaatakkoord van Parijs is er wereldwijd meer dan \$ 1 biljoen (€ 1.156 miljard) aan krediet en \$ 693 miljard (€ 638 miljard) aan lopende investeringen gegaan naar bedrijven die actief zijn in sectoren met een groot risico op natuurverwoesting.
- Meer dan een vijfde (22,1%) van het totale wereldwijde krediet aan deze risicovolle sectoren komt uit de EU, evenals bijna een tiende (9,4%) van de wereldwijde investeringen. In totaal gaat

het om \$ 278 miljard dollar (€ 256 miljard) aan leningen en \$ 65 miljard dollar (€ 60 miljard) aan investeringen.

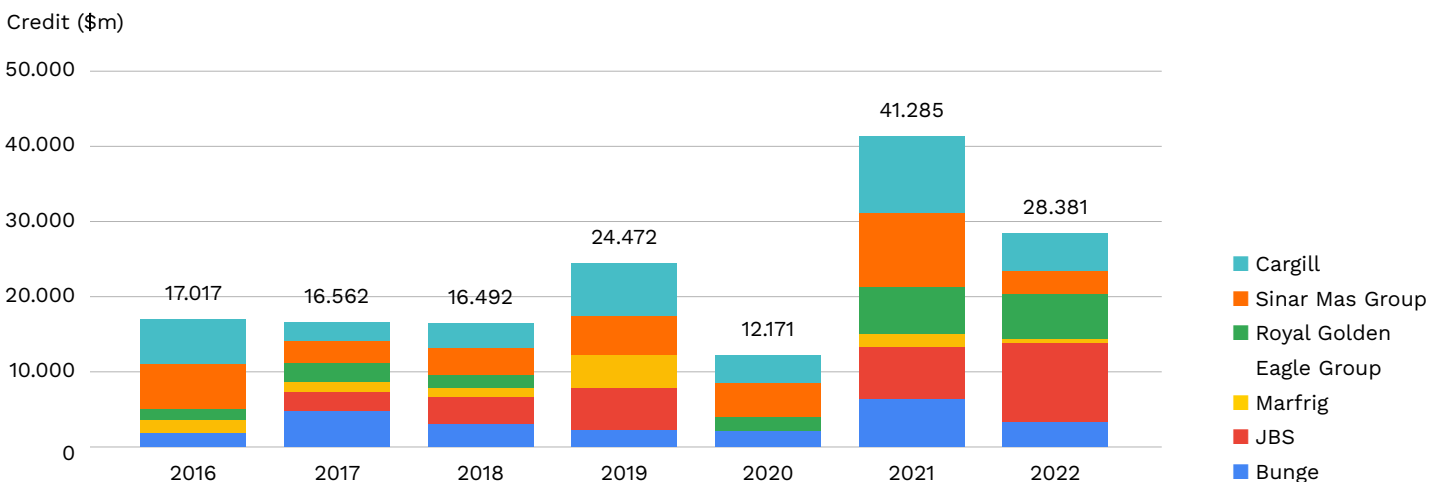
- Meer dan vier vijfde (86,6%) van het totale EU-krediet komt van banken uit vier landen: Frankrijk, Nederland, Duitsland en Spanje.
- Alle grootste banken in de EU en veel andere financiële instellingen financieren bedrijven die actief zijn in risicosectoren. Zelfs bedrijven die onlangs nog in verband zijn gebracht met natuurverwoesting.

Geldstromen naar ontbossers

Het rapport heeft zes multinationals uitgelicht, die belangrijke spelers zijn in sectoren met meerdere risico's voor ecosystemen: grondstoffenhandelaren Bunge en Cargill, vleesproducenten JBS en Marfrig en palmolie- en pulpgiganten RGE en Sinar Mas. Gezamenlijk hebben deze zes multinationals sinds 2016 maar liefst \$ 26,5 miljard aan krediet gekregen van in de EU gevestigde financiële instellingen, en \$ 1,7 miljard aan lopende investeringen (figuur 1).

Natuurorganisatie AidEnvironment bracht via monitoringsrapportages vier van deze multinationals (Bunge, Cargill, JBS en Marfrig) in verband met meer dan 270.000 hectare ontbossing in Brazilië sinds begin 2021. Ondanks deze berichten is de

Figuur 1: Credit (\$ miljoen) van financiële instellingen in de EU naar de uitgelichte bedrijven

	ABN AMRO	ING Group	Rabobank
Bunge	319	1,153	779
Cargill	237	444	358
JBS		185	1,230
Marfrig		136	311
Royal Golden Eagle Group	617		
Sinar Mas Group	246		576
Totaal	1,419	1,918	3,254

Figuur 2: Credit (\$ miljoen) van drie Nederlandse banken aan de uitgelichte bedrijven (sinds 2016)

financiering van deze bedrijven met recente links met natuurverwoesting in de loop van de tijd niet afgenomen, blijkt uit het rapport.

Ook Nederlandse financiële instellingen verleenden tussen 2016 en 2023 financiële diensten aan deze bedrijven. ABN AMRO, ING en Rabobank hebben gezamenlijk voor bijna 6,6 miljard dollar krediet verleend aan de zes multinationals die de afgelopen jaren keer op keer in verband zijn gebracht met ontbossing en daarmee gepaarde mensenrechtenschendingen.

Tekortkomingen in de huidige Bossenwet: financiële instellingen gaan vrijuit

De Europese Verordening voor ontbossingsvrije producten (EUDR), die wij de Europese Bossenwet noemen, werd in mei 2023 aangenomen. Deze baanbrekende Europese wet is een belangrijke eerste stap om de betrokkenheid van de EU bij de wereldwijde verwoesting van ecosystemen te stoppen. Het verplicht bedrijven om alleen ontbossingsvrije en legaal geproduceerde producten zoals palmolie, soja en rundvlees binnen de EU te verkopen. Als het risico op ontbossing niet valt uit te sluiten, mag het product niet de Europese markt op. Helaas zijn andere ecosystemen zoals savannes en wetlands nog niet opgenomen in de wet. Dankzij twee herzieningsclausules die in de evaluatie van de wet zijn vastgelegd, kan de wet dit jaar en volgend jaar op dit punt worden uitgebreid. De Nederlandse regering heeft al toegezegd dat ze voor die uitbreiding is.

Een andere belangrijke tekortkoming is dat de huidige wet niet geldt voor Europese financiële instellingen, zoals banken en pensioenfondsen. Dat zorgt voor de paradoxale situatie dat een Europese bank of pensioenfonds straks bedrijven kan financieren die betrokken zijn bij ontbossing, terwijl de producten van deze bedrijven de EU-markt niet op mogen.

Ook deze tekortkoming kan tijdens de verplichte evaluatie van de Europese Bossenwet worden aangepakt. Voor medio 2025 moet de Europese Commissie onderzoeken hoe het zit met deze directe en indirecte geldstromen naar ontbossing. Als nodig, kunnen ze dan met een wetsvoorstel komen.

© Christian Braga / Greenpeace

© Ardiles Rante / Greenpeace

Conclusie en aanbevelingen

De in de EU gevestigde financiële instellingen hebben in de periode 2016- 2023 ongeveer 22,1% van de mondiale kredieten verstrekt aan grote bedrijfsgroepen die actief zijn in ecosysteemrisicosectoren. Zij zijn ook verantwoordelijk voor 9,4% van de huidige mondiale investeringen. Het gaat dus ook om miljarden aan kredieten en investeringen in bedrijfsgroepen die nog recent in verband zijn gebracht met de vernietiging van ecosystemen, bijvoorbeeld via hun toeleveringsketens. De banden van de financiële sector in de EU met ecosysteemrisicosectoren zijn wijdverbreid en systemisch.

Deze bevindingen tonen duidelijk aan dat er wetten moeten komen voor financiële instellingen die in de EU actief zijn, om te voorkomen dat Europese geldstromen direct of indirect bijdragen aan de vernietiging van ecosystemen. De evaluatie van de Europese Bossenwet die afgerond moet zijn

voor medio 2025 is dé kans om lang noodzakelijke wetgevende actie te ondernemen om directe en indirecte financiële stromen naar de vernietiging van ecosystemen te voorkomen.

De EU moet specifieke verplichtingen invoeren voor financiële instellingen om ervoor te zorgen dat hun financiële stromen niet direct of indirect bijdragen aan de vernietiging en degradatie van ecosystemen, en de daarmee samenhangende schendingen van de mensenrechten. Andere financiële diensten, zoals verzekeringen, moeten ook onder deze verplichtingen vallen.

Deze verplichtingen moeten met name voorkomen dat financiële instellingen financiële steun bieden aan bedrijven, waarvan de activiteiten een niet te verwaarlozen risico met zich meebrengen om bij te dragen aan de vernietiging van ecosystemen.

GREENPEACE

Greenpeace is een onafhankelijke, internationaal opererende milieuorganisatie die zich inzet voor een groene, vreedzame planeet. We zijn mensen met een missie. Met en namens miljoenen wereldverbeteraars gaan we de confrontatie aan met grote bedrijven en overheden. Samen hebben we de kracht, kennis en het lef om grote milieuproblemen bij de wortels aan te pakken. Samen maken we het verschil.

Foto cover: artistieke impressie, zonder gebruik van AI

© maart 2024 - Stichting Greenpeace Nederland

Postbus 3946

1001 AS Amsterdam

0800 422 33 44

info@greenpeace.nl

www.greenpeace.nl

KvKnummer: 41198809

